

Handläggare
Albin Ring
Telefon: 08-508 28 928**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2018-11-20, p. 20

Förbud mot att lämna hushållsavfall till annan än transportör som omfattas av given dispens

Förvaltningens förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden förbjuder McDiensten Ekonomisk förening att lämna spillfett och fett från fettavskiljare från McDonalds` s restauranger i Stockholms kommun till någon annan än transportör som omfattas av föreningens dispens av den 10 april 2018.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden förordnar att beslutet ska gälla omedelbart, även om det överklagas.
3. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefMonika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Vid kontroll av McDonald` s Sveriges restauranger i Stockholm har förvaltningen uppmärksammat att spillfett och fett från fettavskiljare lämnas till en annan transportör än den som McDiensten Ekonomisk förening (*föreningen*) erhöll dispens för enligt nämndens beslut den 10 april 2018. Förvaltningen föreslår därför att nämnden med omedelbar verkställighet förbjuder föreningen att lämna sådant avfall från McDonalds` s restauranger i Stockholms kommun till någon annan än transportör som omfattas av föreningens dispens.

Bakgrund

Den 12 mars 2018 inkom en ansökan från föreningen om dispens för hantering av frityrolja på McDonald` s Sveriges restauranger. Föreningen yrkade i första hand att dispensansökan skulle avvisas på den grunden att den använda frityroljan är ett verksamhetsavfall

och därför inte omfattas av stadens renhållningsskyldighet och således inte kan bli föremål för dispensprövning. I andra hand yrkade föreningen att nämnden skulle medge dispens från kommunens renhållningsskyldighet för hantering av hushållsavfall.

Vid sammanträdet den 10 april 2018, p. 27, beslutade nämnden dels att avslå föreningens yrkande om att avvisa ansökan om dispens, dels att bifalla föreningens ansökan om dispens enligt 15 kap. 25 § 1 miljöbalken (1998:808). Dispensen medgavs för anlitan av i ansökan uppgivna transportörer för transport av spillfett och fett från fettavskiljare från McDonald's restauranger i Stockholms kommun.

Den 23 maj 2018 överklagade föreningen nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholm såvitt det avser frågan om att avslå yrkandet om att avvisa dispensansökan. Beslutet om att medge föreningen dispens är inte överklagat.

Den 15 oktober 2018 genomförde miljöförvaltningen en granskning av avfallshanteringen vid McDonald's restauranger i Stockholms kommun (förteckning över de aktuella restaurangerna finns i bilaga 1). Vid granskningen av avfallshanteringen upptäcktes att samtliga restauranger anlitar en annan entreprenör än den som föreningen meddelats dispens för.

Inspektionsrapporterna har den 26 och 29 oktober 2018 skickats till de granskade verksamheterna och föreningen, bilaga 2 (eftersom avvikelserna är identiska bilägs här endast en inspektionsrapport; en individuell rapport har dock upprättats och kommunicerats med respektive restaurang).

Verksamheterna har i yttrande över inspektionsrapporterna avseende frågan om hämtningen av spillfettet samtliga anført att frityroljan är ett verksamhetsavfall och att de, så länge det inte finns något lagakraftvunnet avgörande, i egenskap av verksamhetsutövare har rätt att bestämma över avfallet. De har vidare anført att föreningen bedriver en rättslig process mot staden och att ärendet just nu behandlas hos länsstyrelsen, se bilaga 3 (här bilägs endast svaret från verksamhetsutövaren avseende inspektionsrapporten i bilaga 2; övriga restaurangers yttranden över den aktuella frågan är i sak identiska).

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nämndens uppfattning är att spillfett och fett från fettavskiljare från restauranger är att betrakta som hushållsavfall i miljöbalkens mening, vilket uttryckligen framgår av nämndens beslut den 30 januari 2018, p. 9, och av motiveringen till nämndens beslut den 23 maj 2018, p. 27, att avslå föreningens yrkande om att avvisa dispensansökan. Det innebär att avfallsfraktionen omfattas av det kommunala avfallsmonopolet (15 kap. 24 § miljöbalken).

Dispens från avfallsmonopolet får enligt 15 kap. 25 § 1 miljöbalken i det enskilda fallet ges om det finns särskilda skäl och den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Valet av transportör är en viktig del av bedömningen om huruvida avfallet kommer att hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Föreningen har enligt dessa bestämmelser av nämnden beviljats dispens från det kommunala avfallsmonopolet enligt föreningens ansökan. I underlaget till ansökan angavs bland annat att föreningen skulle använda sig av samma transportör som var upphandlad av kommunen. Den av nämnden beviljade dispensen omfattar uttryckligen föreningens ”i ansökan uppgivna nuvarande transportör”.

Det är anmärkningsvärt att föreningen ansökt om dispens för att lämna avfallet till en viss transportör för att sedan, när dispensen beviljats enligt ansökan, genast anlita en annan transportör. Det är visserligen så, att miljö- och hälsoskyddsnämnden och McDiensten har olika uppfattning om huruvida spillfett och fett från fettavskiljare är verksamhetsavfall eller hushållsavfall. Nämndens beslut om dispens var emellertid bl a avsett att vara en pragmatisk lösning för att McDiensten, i avvaktan på att den grundläggande principfrågan fått sin lösning, skulle kunna fullfölja det miljöarbete som motiverade dispensen. McDiensten och McDonalds restaurangerna i Stockholm har genom den meddelade dispensen getts möjlighet att lämna spillfettet till den avfallstransportör som McDiensten själva har önskat. Att under sådana förhållanden genast frångå den sökta och beviljade dispensen och lämna spillfettet till någon annan får närmast ses som en form av obstruktion.

Förvaltningen anser mot denna bakgrund att föreningens avfallshandtering såvitt avser spillfett strider mot bestämmelserna om det kommunala avfallsmonopolet i 15 kap. 24 miljöbalken och den givna dispensen enligt 15 kap. 25 § 1 miljöbalken. Förvaltningen föreslår därför att nämnden ska besluta förbjuda föreningen att

lämna spillfett och fett från fettavskiljare från McDonalds` s restauranger i Stockholms kommun till någon annan än transportör som omfattas av föreningens dispens av den 10 april 2018.

Eftersom föreningen anlitat en annan transportör av avfall än den som föreningen själva anvisat i dispensansökan och därmed handlat i strid med nämndens uttryckliga beslut i frågan, anser förvaltningen att det är nödvändigt att nämnden förordnar att beslutet med stöd av 26 kap. 26 § miljöbalken ska gälla omedelbart även om det överklagas. Det är rimligt att föreningen får invänta överinstansens prövning innan den vidtar åtgärder som står i strid med nämndens beslut.

SLUT

Bilagor

1. Förteckning över inspekterade McDonalds-restauranger i Stockholm
2. Exempel på inspektionsrapport, dnr 2018-2028
3. Yttrande över inspektionsrapport dnr. 2018-2028